

proto zbytečný. Ostatně brojí rekurs jen proti hodnocení výpovědi svědka-pacholka. Odvolacímu soudu však dle zákona nepřísluší přezkoumávat ocenění průvodu (§§ 503. a 526. csf.) Nebylo proto rekursu vyhověno.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 13. dubna 1920, č. R-II 57/20.

*R. t. n. s. Chytil.*

*Při ustanovení částky po rozumu § 273 c. ř. s. dlužno bráti v úvahu výjimečné peněžní a hospodářské poměry za války nastalé.*

Je všeobecně známo, že ceny všech předmětů nutné potřeby, ba všeho zboží vůbec, za války nesmírně stouply. To má příčinu jednak v tom, že při nabídce, podstatně změněné, vzrostla v poměru opačném poptávka po zboží a mimo to v míře nemění v tom, že bylo dáno do oběhu příliš velké množství papírových peněz, kdežto peníze zlaté vzaty byly z oběhu a zmizely i peníze stříbrné. Tím nastalo znehodnocení papírových peněz, ve skutečnosti jediného platidla, a devalvace ta je nejzřejměji patrna na trhu devis z poměru československé koruny k platidlům států jiných, s valutou buď netřesenou aneb alespoň méně otřesenou než jest naše. Že k těmto dlouhotrvajícím, válkou vyvolaným rozvráceným, poměrům a zejména k této devalvaci peněz přihlíží se jak při vyměření alimentů a bolestného, tak i při stanovení platů, mezd a odměn v hospodářském životě, je všeobecně známo a přihlíží se k nim dojísta právem, ježto tyto odměny a mzdy mají býti rovnocenným ekvivalentem za vykonané služby, práce neb jiné úkony, jichž cena mimořádnými poměry válečnými jistě neklesla, nýbrž naopak stoupla.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 20. září 1919, čj. Rv-I 371/19-1.

*Schin.*

*Ustanovení § 406 c. s. ř. obsahuje všeobecný předpis týkající se processního řízení vůbec.*

Anna M., domkářka v Hradešicích, podala proti manželům Karlu a Marii M. tamtéž žalobu, domáhajíc se výroku soudního o tom, že žalované straně nepřísluší právo jízdy a průhonu dobytka prostorem mezi usedlostmi obou sporných stran se nalézajícím, část veřejného statku č. kat. 4237 tvořícím, na úkor práva

výhradního užívání prostoru tohoto dle hospodářských potřeb její usedlosti čp. 52 v Hradešicích, přisouzeného žalobkyni právo-platným rozsudkem ve sporu s obcí hradešickou.

Okresní soud v H. žalobě této vyhověl. Žalovaní podali z rozsudku odvolání, v němž namítali, že žalující strana nabyla věcného práva dle § 481 obč. zák. soudním uložením listiny svědčící zřízení služebnosti teprve za sporu krátce před vynesením rozsudku.

Krajský soud v P. vyhověl tomuto odvolání a připojil se názoru v něm projevenému z toho důvodu, že podmínkou přisouzení nějakého nároku jest, aby nejen existence, ale i žalovatelnost jeho vzešla před podáním žaloby, a že jen z důvodu procesní ekonomie ustanovil soudní řád výminku v § 406 při žalobě o plnění, kde dostačí, nastala-li platnost a tím i žalovatelnost plnění třeba během sporu, jen stalo-li se to před vynesením rozsudku.

Toto ustanovení jest ale ustanovení výmínečné a nedá se rozšiřovati na jiné spory a zejména ne na spory k ochraně práva vlastnického nebo služebnosti, takže výtka nesprávného právního posouzení věci v tomto směru jest odůvodněna a musela býti žaloba pro tentokrát zamítnuta.

Na dovolání žalující strany obnovil nejvyšší soud rozsudek I. instance.

Vycházel z právního náhledu, že žalobkyně nabyla služebnosti užívání části veřejného statku v žalobě blíže popsané již dne 8. května 1919, kdežto rozsudek byl vynesen 15. května 1919 a že ustanovení § 406 c. s. ř. obsahuje všeobecný předpis týkající se procesního řízení vůbec. Vyslovuje se v tomto předpisu, že co do splatnosti plnění rozsudek zníti musí dle stavu věci v době, kdy byl vydán. Vyjde-li tedy v řízení na jevo, že nárok žalobcův je oprávněn, je tím zároveň dovedeno, že žalobní nárok dodatečně nabyl věcné i formální oprávněnosti, byť i v době podání žaloby nebyl ještě býval odůvodněn. Příčilo by se ostatně zásadě procesní ekonomie, ve které § 406 c. ř. s. má svůj původ, vylučovati použití jeho ve sporech o odůznání služebnosti a odmítati konečně vyřízení věci k rozhodnutí zralé bez nutkavého důvodu. Dovolání jest tudíž dle § 503 čís. 4, c. s. ř. odůvodněno.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 1920, čj. Rv. I. 7/20.

*Dr. Popper.*